LA FESTA DE SANT MAGÍ

Ramon Prats

Ja fa molts anys, massa, que amb la mula del Ton de cal Patre vàrem anar junt amb en Josep M. Rius (el fill del Moliner de Fillol) a fer el repartiment de l'aigua. Amb la discreta direcció de l'amo de l'animal menàvem la bèstia per tandes, com també per torns repartíem l'aigua miraculosa. El Ton vivia al carrer Nou davant de casa i el Josep M., set portes més amunt del Ton. Ambdós coneixíem força l'animal i ens feia molta il·lusió el fet de menar-lo. La condició per participar-hi fou la de compartir la conducció de la mula. Això passava els anys quaranta-un o quaranta-dos, quan encara el cel era molt blau i el verd dels camps, a la primavera, oferia aquell espectacle que malgrat avui és prou vigent, no disposa d'un arbrat tan esponerós ni en la quantitat, ni tampoc en l'espessor, com hi havia aleshores. Tots els camins eren ombrívols. En els desplaçaments a les vinyes et podies asseure en qualsevol indret, ja que caminaves quasi sempre sota una enramada.

Llegint aquesta introducció hom s'adona de seguida que hi ha un xic de nostàlgia. I és cert. Ara bé, el dia de Sant Magí el verd, tant ara com aleshores era i és, reservat només als arbres i matolls. Els rostolls doncs, emmarquen el paisatge segarrenc amb aquell groc daurat que fereix els ulls al bell punt del migdia.

Ja fa molt temps que en Miquel Pont m'havia demanat un escrit per a inserir en aquest llibret que editen tan acuradament any rera any. M'acuso doncs de no haver-ho pogut fer en cap ocasió per unes circumstàncies que no venen al cas. Aquest any però, quan potser als editors no els interessarà hi he dedicat aquesta estona. Mai és tard si s'hi és a temps! Sant Magí,

festa única en quant a l'amalgama de colors i a la tradicional passejada d'animals guarnits per al repartiment de l'aigua, és una fita molt important al mig de les vacances. Els cerverins i també els forasters, s'hi senten identificats emocionalment al veure aquella corrua d'animals amb els guarniments de festa més llampants, que, precedits pel representant d'aquell anacoreta al que li fou segada la vida per un governador al qual, el nostre protagonista, havia salvat la vida de la seva filla, quan una malaltia desconeguda la tenia allitada sense esperança, és una bona ocasió per recordar un sacrifici que el santificà. El posseïdor d'aquell gaiato miraculós, el nostre Sant Magí, amb competència per obrir dolls d'aigua que guarien als desvalguts on fos necessari, hom descobreix la nostra petitesa en un temps en que, malgrat la tècnica, no trobes cap font enlloc encara que sigui només per a calmar la set.

Amb el Magí Tarruella doncs d'anacoreta figuratiu, hi havia aquell seguici de canalla embolcallada per la música d'una banda que no parava de tocar Americanes, Polques i Havaneres. Aquesta alegria matinera esperonava als ciutadans a obrir les portes de les cases per d'hora que fos. Les mestresses amb el got a la mà, recollien l'aigua miraculosa malgrat aquell gust tan poc estimulant, i l'oferien als familiars amb aquella convicció de guarir un mal de coll que només amb alguns tocs de iode fets amb traça o aquella torrada amb oli i vinagre ben calenta dins d'un mitjó enrotllat al voltant del coll, podien apaivagar.

També us podria parlar d'unes celebracions religioses de Sant Magí des de la mateixa perspectiva tan llunyana. D'un temps en que les coses, per insignificants que fossin, t'entelaven els ulls i et posaven la pell de gallina. Des d'aquella orquestra a l'hora de l'ofici, on la música de corda executada amb sentiment pels violins on no hi mancava mai el noi de cal Magines, el contrabaix del Termens i la direcció d'en Jesús M. Quintana, evidentment al matí, fins la xerinola de la tarda i nit organitzada pel Ton Manotes a la Plaça Major, que obligava a un desplaçament constant per la Costa de Buidasacs a la placeta del Barri. Si a baix hi havia "Los ocho Astros y su vocalista Andrés" un conjunt cerverí de primera categoria que arrossegava multituds, a dalt actuava una orquestra d'anomenada de Barcelona que en aquella època tallava el bacallà.

La gent de totes les edats omplia a vessar les dues places i no cal dir que la Costa amb serioses dificultats de desplaçament, no impedia aquell traspàs de personal delerós de comparar i també ballar al compàs dels dos conjunts predisposats a fer-se una competència ferotge i poder repetir en futures ocasions.

A l'esquerra, Anton Novell (de cal Patra o Patre), al seu costat, servant l'animal, Josep M. Rius, i a la dreta de la imatge, Ramon Prats, durant una celebració de Sant Magí.

Avui Sant Magí s'ha superat a sí mateix. Amb moltes més dificultats han assolit unes fites dignes de tenir en compte. La manca d'animals no ha frenat el repartiment de l'aigua. No em pregunteu com s'ho fan perquè no ho sé, però a la vista està any rera any, com si el temps s'hagués estancat, la filera d'animals amb els personatges de sempre. A la Plaça Major, vestida de luxe, es desenvolupa tota uns meravellosa posta en escena on una personalitat és elegida Maginet de l'any, amb correspondència a unes actituds del tot merescudes segons el jurat de torn. I la bellesa de les pubilles realça la selecció.

Em podria allargar però es trencaria l'encant si és que en algun moment pels lectors hi ha estat present. Només l'enhorabona als arriscats promotors de la festa i que els fills dels fills encara puguin fer el mateix. Segurament a falta d'animals de quatre potes, hi haurà uns robots perfeccionats en extrem, on la diferència amb les bèsties d'ara, es notarà per la manca d'excrements.